

Monnickendam, 15 februari 2018

Nummer: 186-18

Portefeuillehouder: L.M.B.C. Wagenaar-Kroon
Contactpersoon: ing. P. Verkroost
hoofd afdeling Openbare Werken

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: Artikel 4.22 en 4.23 van de Wet milieubeheer;
Artikel 3.5 en 3.6 van de Waterwet

Aan de Raad

Onderwerp: Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2023

Voorstel

1. Het gemeentelijk rioleringsplan 2018-2023 voor de gemeente Waterland vast te stellen;
2. Kostendekkingsvariant 'afschrijven' als beleidsuitgangspunt voor toekomstig rioleringsbeheer vast te stellen;
3. Het college van burgemeester en wethouders mandateren om na vaststelling van het rioleringsplan in het document kleine wijzigingen of correcties door te voeren.

Inleiding

Het gemeentelijk rioleringsplan vormt een belangrijk beleidskader waarbinnen de gemeente invulling geeft aan de rioleringszorg. De rioleringszorg betreft in essentie de toepassing van gezondheidstechniek. Goede rioleringszorg is een basisvoorwaarde voor een gezonde welvarende samenleving. Inmiddels beheert de gemeente een behoorlijk kapitaal aan riolering. Het beheer daarvan wordt bekostigd vanuit de rioolheffing. De rioleringszorg in Nederland wordt verdeeld in drie hoofdtaken te weten de afvalwaterzorg, grondwaterzorg en hemelwaterzorg. De gemeente draagt als decentrale overheid een belangrijke verantwoordelijkheid voor de lokale invulling van de rioleringszorg maar is niet alleen verantwoordelijk. Het watersysteem en de (afval)waterketen zijn grensoverschrijdend. Bewoners, bedrijven, verenigingen, het hoogheemraadschap, het waterleidingbedrijf en de gemeente zijn belangrijke partners om gezamenlijk tot toekomstbestendige lokale oplossingen te komen. Al deze lokale partijen hebben elkaar nodig om tot duurzaam en doelmatig beheer te komen. Dit plan is vermoedelijk het laatste rioleringsplan dat opgesteld is op basis van de Wet Milieubeheer. Met de komst van de Omgevingswet verandert ook de borging van de rioleringszorg. Dit regionaal afgestemde rioleringsplan zet als een van de bouwstenen een eerste voorzichtige stap naar een toekomst bestendig Waterland. Het rioleringsplan bestaat uit een algemeen gedeelte (H1, H2 en H3) waarin de regio Zaanstreek-Waterland gezamenlijk met het advies- en ingenieursbureau Arcadis heeft gekeken naar de toekomstvisie, ambities en strategie. In hoofdstuk 4 wordt het uitvoeringsprogramma van de gemeente uiteengezet met daarbij ook de regionale opgaven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de benodigde middelen voor de gemeente en twee varianten voor kostendekking. Het plan begint met een samenvatting. In de bijlagen wordt ingegaan op actuele wet en regelgeving en een terugblik op de afgelopen planperiode, de huidige situatie, aandachtspunten en de publiekspeling. In het plan ligt de focus op waterrobuustheid bij extreme neerslag waarbij het uitgangspunt is dat water ruimte nodig heeft omdat het niet alleen via de riolering afgevoerd kan worden. In het kader van de energietransitie wordt expliciet aangehaald dat werk in de openbare ruimte goed moet worden afgestemd met de betrokken nutsbedrijven.

Argumenten

1.1 De planperiode van het rioleringsplan is afgelopen.

Het rioleringsplan 2012-2016 en de verlenging daarvan voor 2017 is afgelopen. Het is daarom nodig dat de gemeenteraad een nieuw rioleringsplan vaststelt als uitgangspunt voor het beleid van de komende planperiode.

1.2 Er zijn belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen die de gemeente gaan veranderen.

Meer dan tweeduizendjaar geleden legden de Romeinen al gemengde riolering. Bijna 99% van de vrijvervalriolering in Waterland is gemengd. Deze traditionele manier van afvalwater inzamelen gaat op termijn hoe dan ook veranderen. De bevolking neemt toe, maar ook worden regenbuien steeds intenser. Het klimaatakkoord van Parijs werkt door in het regeerakkoord en in gemeentelijk beleid. Er is een toenemende belangstelling voor het volledig zelfvoorzienend (off the grid) wonen omdat technieken daarvoor beter en toegankelijker worden. Nederlandse steden moeten klimaatbestendig en waterrobuust worden ingericht. Met het oog op de energietransitie moet ook vanuit rioleringsbeheer worden aangehaakt en gezocht naar kansen voor verduurzaming en samenwerking. Bij bodemberoering voor vernieuwing van rioolbuizen kan het vervangen van gasleidingen aan de orde zijn. Het college zal in toekomstige plannen voor de energietransitie de planning voor vernieuwing van het riool afstemmen op deze transitie.

1.3 Een keuze moet worden gemaakt voor een kostendekkingsvariant.

Het kostendekkingsplan is doorgerekend met twee varianten. Beide varianten voorzien in de kostendekking voor de komende planperiode en sluiten aan op de begroting van 2018. Beide varianten kennen voor en nadelen. In het college zijn de varianten afgewogen en blijkt het draagvlak voor kostendekkingsvariant 1 'afschrijven' het grootst.

Kanttekeningen

2.1 Het kostendekkingsplan is doorgerekend met twee varianten op basis van de huidige afschrijvingstermijnen.

Voor het opstellen van het kostendekkingsplan wordt 60 jaar vooruit gekeken. Deze periode is gebaseerd op de gehanteerde afschrijvingstermijnen op het kapitaalgoed riolering. Op basis van de huidige technische en maatschappelijke ontwikkelingen moet er mogelijk rekening mee worden gehouden dat riolering op termijn sneller afgeschreven moet worden.

Financiële toelichting

De kostendekkingsvarianten uit het rioleringsplan en de geprognostiseerde rioolheffing sluiten aan op de begroting van 2018. Er is bewust voor gekozen om de kostendekkingsvarianten en rioolheffing te laten aansluiten op de concernbegroting begroting voor 2018 zodat geen begrotingswijziging nodig is. Variant 1 komt overeen met de huidige werkwijze van de gemeente. Het principe van variant 2 is het advies dat ingenieursbureau Arcadis geeft op basis van hun ervaring en onderzoek naar kostendekking in de rioleringszorg.

De varianten 1 en 2 gaan gelijk op tot en met 2023 op basis van activeren van leningen.

Variant	Start heffing	Heffing 2023	Eindheffing 2077	Rentelasten Nieuwe /rest investeringen 2018 t/m 2077	Rest-boekwaarde 2077
1 (activeren)	€ 153,55	€ 153,55	€ 154,22	€ 9.793.000	€ 18.342.000
2 (sparen)	€ 153,55	€ 153,55	€ 154,22	€ 3.111.000	€ 11.660.000

Variant 1 gaat uit van activeren van investeringen en is daarmee een leenvariant.

Bij deze variant (waarbij sprake is van rentekosten en aflossing) wordt de aftrek van rentekosten gebruikt om de algemene middelen van de gemeente aan te vullen. Op basis van de regels van het BBV hoeft de aftrek namelijk niet terug gestort te worden in de voorziening voor riolering. Deze variant is een voortzetting van de huidige werkwijze. Er blijft een restschuld.

Variant 2 gaat uit van 'sparen voor later'

Bestaande kapitaallasten en rente wordt langzaam afgebouwd en er wordt kapitaal opgebouwd op momenten dat dat kan waardoor op termijn de rentelasten dalen. Op termijn daalt dan ook de aftrek van de rentekosten. De restschuld daalt en kan bij een hogere rioolheffing tot nul worden teruggebracht.

Afdeling Financiën wijst erop dat met de lage rente variant 1 nog steeds voldoet en dat de renteaftrek traditioneel wordt mee geraamd voor een sluitende concernbegroting. De varianten 1 en 2 zijn onderzocht en voorbesproken door de afdelingshoofden van OW en Financiën en met de portefeuillehouder. Op 19 december 2017 is het rioleringsplan met de beide kostendeckingsvarianten in het college besproken. De afdeling OW en de afdeling Financiën zien beide varianten als uitvoerbaar. De afdeling Financiën maakt wel een kanttekening bij variant 2. Er dient bij een gelijkblijvende renteontwikkeling bij deze variant vanaf 2023^{ev} rekening gehouden te worden met een negatief rente-effect van ongeveer € 50.000 op de exploitatiebegroting.

Communicatie

Dit rioleringsplan is mede vanuit het regionale samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland tot stand gekomen. De regiogemeenten werken samen met het hoogheemraadschap en de PWN aan de regionale uitwerking van het Bestuursakkoord Water. De provincie is vanuit het samenwerkingsverband op de hoogte gebracht dat rioleringsplannen worden opgesteld. Het vastgestelde rioleringsplan wordt openbaar bekend gemaakt en zes weken ter inzage gelegd volgens de Algemene wet bestuursrecht. Er kan in die periode tegen het besluit tot vaststelling een gemotiveerd bezwaarschrift worden ingediend bij het college van Burgemeester en wethouders. Dit bezwaarschrift schorst de werking van het besluit niet.

Burgemeester en wethouders,

Mr. N. van Ginkel MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

L.M.B.C. Wagenaar-Kroon
burgemeester

Bijlage:
Conceptbesluit